

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Indiscretio, vel imprudentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

tionem Dominica ostendit singulari fere eius petitionibus à Deo postulari perseverantiam. Unde colligimus nihil frequentius ardentiusue esse petendum, quam donum constantiæ & perseverantiæ. Nec mirum, quia ut sapienter scripsit Petrus Blesensis. *Omnes quidem virtutes currunt ad bravium, sed una perseverantia coronatur.* 2. in mentem reuocare debent exempla plurimorum, qui licet fragiles & imbecilles, tamen in piæ vitæ instituto vsque ad mortem perstiterunt, dicereque quod S. AUGUSTINVS eodem timore percussus olim sibi dixit. *Tu non poteris quod isti & ista? an verò isti & ista in semetipsis possunt, ac non in Domino Deo suo?* 3. debent scire etiam ab Ethnicis Philosophis irrisas fuisse trepidationes de futuris profus incertis. Epicteti dictum est, *homines perturbari non rebus, sed ijs, quas de rebus habent, opinionibus.* Et SENECÆ ad Lucilium. *Tibi præcipis, mis miser ante tempus, cum illa, quæ velut imminente expauiisti fortasse nunquam ventura sunt: certè nondum venerunt. Quædam enim nos magis torquent, quam debeant. Infirmi & imbecillis animi est timere id, quod nondum accidit vel longinquum est.*

VIDE. V. *Acedia. Adulatio. Hypocrisis. Immortificatio passionum. Pufflanimitas. Timor humanus.*

INDISCRETIO

Remedia contra Indiscretionem.

I. REMED. Considera dicta S. scripturæ de indiscretionem, vel imprudentia, qua delinquis, quoties excessum vel defectum in exercitio boni operis committis. Nam ut scribit Poeta.

Hor. sat. 1. lib. 1.]

*Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit consistere rectum.*

Ecc. 7. 19.

Ecc. 19. 24.

Eph. 5. 15.

Rom. 12. 3.

Prou. 23. 4.

Prou. 4. 25.

Matth. 25. 27.

Cas. coll. 1. c. 20.

Rom. 12. 1.

Primo ergo dehortatur nos scriptura ab hoc vitio. Nam Ecclesiastes dicit. *Noli esse in solus multum, neque plus sapias, quam necesse est.* Et Ecclesiasticus. *Est, qui se nimium submitit à multa humilitate.* Et Paulus. *Videte fratres, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes. Propterea nolite fieri imprudentes, Et. Non plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem. Nolite prudentes esse apud vosmetipsos.* 2. hortatur nos ad discretionem. Nam Salomon monet. *Prudentiæ tuæ pone modum.* Et. *Palpebræ tuæ, id est, discretio, præcedant gressus tuos.* Et Christus apud Matthæum. *Oportuit te committere pecuniam meam nummulariis, seu trapezitis, quorum, teste Cassiano, est probare quod sit aurum purum, & discernere verum ab adulterino.* Et Apostolus. *Rationabile*

uabile sit obsequium vestrum. Qui & inter dona Spiritus sancti numerat donum discretionis spirituum. Et B. Iohannes. Noli omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex D^o sint.

1. Cor. 12. 10.
1. Ioh. 4. 1.

II. R E M E D. Considera sententias S^s. Patrum. S. C Y P R I A N V S, vt probaret mulieres non esse arcendas ab Ecclesia, licet arceantur à cohabitatione clericorum, ita loquitur. Absit absit, vt vbiq; feminae prohibantur. Habent loca sua circa maritum, circa filios, circa parentes, circa fratres, circa seruos. Et in domo orationis tantummodo iuxta cunctos clericos. In mansione autē vna sine cognatione competentes non habent socios. Hæc est libra, qua stat. Stare verò non potest quicquid inclinauerit libra, dicente scriptura. Non declinabis in dexteram, neq; in sinistram. Et Dominus in Euangelio. Quod amplius à malo est. Discite nunc temperantia modum, qui per licentiam quæris excessum. Ma feminas inter Sacra solennia, et odio habe in communtione priuata, si vis Salomonis tenere doctrinam. Tempus, inquit, amandi et tempus odiendi. S. B A S I L I V S in principium Prouerbiorum. Vera prudentia eorum qua agenda et non agenda sunt cognitio est: quam si quis rite scilicet status fuerit, nunquam ab officio, virtuteq; absit, nunquam vitiorum peste incurreret. Igitur, qui prudentie sermones cognoscit, et c. vt bonus trapezita, quod bonum fuerit, retinebit, et ab omni specie mala abstinebit. Et in Constituionibus monasticis. In omni qua suscipitur actione antea de re prudentia debet. Nam ea remota, nihil cuius generis est, licet bonum videatur, non in vitium recidat, si aut alieno tempore, aut non adhibita moderatione fiat. Ratio verò et prudentia, vbi rebus bonis idoneum tempus ac modum definiunt, mirabile est, quantum ex eorum usu cum in dantes, tum in accipientes fructus reddunt. S. A M B. lib. 1. officiorum. Decorum in nostris scripturis primo constituitur loco, quod græcè πρῶτον dicitur, instrui mur et docemur legētes. Te docet hymnus David in Sion. Et Apostolus ait. Loquere et qua docent sanam doctrinam. Et infra. Sapiens, vt loquatur, multa prius considerat: quid dicat, aut cui dicat, quo in loco quo tempore. Est ergo et tacendi et loquendi modus, est etiā in factis modus. Pulchrum est igitur tenere mensurā officij. Et libro de poenitentia. Si virtuti finis ille est maximus q; plurimum spectat promectū, moderatio prope omnium pulcherrima est, et c. Nam Salomon ait. Noli iustus esse nimis. Debet enim iustitia temperare moderatio. Nam quemadmodum se tibi curandū præbeat, quem fastidio dedas, qui contemp. ui se, non compassioni medico suo pueri futurū? Ideo Dominus Iesus compassus nobis est, vt ad se vocaret, non deterreret. S. G. N A Z I A N Z. de moderatione in disputando, vt probet in causa fidei discretionem vtendum. Id probet, inquit, exploratū habens. Salomon. Ne declines, ait, ad dexterā neq; ad sinistrā, ne p. contraria in aequale malum incidas, et c. Quod etiā spectans alio loco inquit. Ne magnopere iustus sis, ne supra modū sapiens. Par. n. iustitia sapientis e. q. detrimentū affert acris hæc tam circa actionem, quam circa sermonem animi affectio virtutis nomen propter excessum amittens. Hanc enim excessus et defectus per a quæ labe factant, non secus ac regulam aliquam aditio aliqua aut subtractio. Nemo igitur sapientior sit, quam conueniat, nec luce splendidior, nec amissus rectior, neq;

Cypr. de singulari cleric.

Prou. 4. 27.
Matth. 5. 17.

Eccl. 3. 1.
Bas. hom. 12.

Cap. 15.

Amb. c. 10.

Psal. 64. 2.
Tit. 2. 1.

Id. lib. 1. c. 12.

Eccl. 7. 17.

Naz. orat.
Prou. 4. 27.
Eccl. 7. 17.

Rom. 11. 3.

Cleobuli sent.
ex 7. Sapient.
vnius.
Hier. ep. 8.

precepto diuino sublimior. Et in oratione de laudibus S. Basilii. Equidem, inquit, mihi verendum esse video ne in immodica prolixitatis crimen apud eos incidam, qui mediocritatem laudibus efferunt, quam nec ille contemnebat, sententiam hanc. **M**odus omnis optimus, imprimis laudans, ac toto vitæ curriculo seruans. **S. HIERONYMVS** ad Demetriadem. Neque immoderata tibi imperamus ieiunia, & enormem ciborum abstinentiam, quibus statim corpora delicata franguntur. Philosphorum quoque sententia est, μεσότης ἀρετῆς, ὑπερβολὰς κακίας εἶναι. quod latinus ita potest sermo resonare. moderatas esse virtutes: excedentes modum atque mensuram inter vitia reputari. Unde & vnus de septem sapientibus, ἡδὲν ἀπορῆς ἰσθί, nequid, atque nimis. Quod tam celebre factum est, vt comico quoque versu expressum sit. Sic debes ieiunare, vt non palpires, & respirare vix possis, & comitum tuarum, vel porteris, vel traharis manibus: sed vt fracto corporis appetitu, nec in lectione, nec in Psalmis, nec in

Cass. coll. 2. ca. 1.

vigiliis solito quid minus facias. **IOAN. CASSIAN.** Est discretio non mediocri quadam virtus, nec que humana passim valeat industria comprehendere, nisi diuina fuerit largitate collata. Et iterum. Quam nisi monachus omni intentione fuerit affectus, necesse est eum velut in nocte caeca oberrantem, non solum perniciosis foueis præcipitiis incidere, sed etiam in planis ac directis frequenter offendere. Et rursus. Tam **B. ANTONIJ**, quam vniuersorum sententia definitum est, discretionem esse, qua fixo gradu intrepidum hominem perducatur ad Deum, prædictasque virtutes iugiter conferuet illas, cum qua ad consummationis excelsa fastigia minore possit fatigatione conscendi, &

Cap. 4.
V. patrū. p. 3. c.
4.

Greg. c. 9. & 10.

Omnium namque virtutum generatrix, custos, moderatrixque discretio est. **S. GREGORIVS**, libro Moralium tertio. Bona quidem intentione amici Iob ad consolandum venerant, sed hoc quod pia mens Deo mundum obtulit, locutio præcipitata vitiauit. Scriptum quippe est. Si recte offeras, non recte autem diuidas, peccasti. Recte namque offertur, cum recta intentione quid agitur: sed recte non diuiditur, si non hoc, quod

Gen. 4. iuxta 70.

piè agitur, etiam subtiliter discernatur. Oblata enim rectè diuidere, est quælibet bona nostra studia solcite discernendo pensare. Sæpe ergo & quod bono studio gerimus, dum discernere cautè negligimus, quo iudicatur sine nescimus & nonnunquam hoc fit reatum criminis, quod putatur causa virtutis. Et libro 28. Plerumque virtus cum indiscretè tenetur amittitur: cumque discrete intermittitur, plus tenetur. Nec mirum, si in incorporeis id intelligimus, quod agi & in corporeis rebus videmus. Ex studio namque artem discenditur, vt in suo tempore eum utilitate tendatur. Qui si otium relaxationis non accipit ferendi virtutem in se, vsu tensionis perdit. Sic aliquando in exercitatione virtutis cum per discretionem præmittitur reseruat, vt tanto post vitia valenter ferat, quanto à percussione interim prudenter cessat. **B. BERNARDVS** in Cantica. Discretio omni virtuti ordinem ponit, ordo modum tribuit & decorem etiam & perpetuitatem, &c. Est ergo discretio non tam virtus, quam quedam moderatrix & amica virtutum, ordinatrixque effectuum, & morum doctrix. Tolle hanc & virtus vitium erit. ipsa, affectus naturalis in perturbationem magis conuertetur, exterminiumque natura.

Bern. scrm. 49.

• **III. REMED.** Rationem in omnibus actionibus tuis, maximè cum dubitas

dubitas, quid consideratis circumstantiis expediat, ducem sequare.

Ita GREG. NAZIANZENSIS. *Id verò (nempe moderationem in omnibus rebus) inquit, Ita demum assequemur, si modesti & compositi esse curemus,*

natura leges comprobemus, rationem ducem sequamur, ordinem disciplinam que non aspernemur. Et alter GREG. ROMANUS. *Bene in Evangelio veritas dicit. Matth.*

6. *Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus simplex fuerit totum corpus tuum lucidum erit, &c. Quid enim per oculum exprimitur, nisi opus suum praeueniens cordis intentio? quae priusquam se in actione exercent, hoc iam quod appetit contemplantur. Et quid appellatione corporis designatur, nisi vnaquaeque actio quae intentionem suam quasi intuentem oculum sequitur? Lucerna itaque corporis est oculus, quia per bona intentionis radicem merita illustratur actionis. Et sic oculus tuus simplex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit, quasi rectè intendimus per simplicitatem cogitationis, bonum opus efficitur, etiamsi minus bonum esse videatur. Eodem spectant illa*

B. BERNARDI. *Deus vult se amari non solum dulciter, sed & sapienter. Vnde Apostolus rationabile, inquit, obsequium vestrum. alioquin facillimè zelo tuo Spiritus illudet erroris, si scientiam negligas. Nec habet callidus hostis machinamentum efficacius, ad tollendum de corde dilectionem, quam si efficere possit, ut in ea incantè, & non cum ratione ambuletur.*

IV. REMED. Maiorum & seniorum consilia sedulo requirere. *Ne inimitaris, inquit sapiens, prudentia tuae. Et. Qui sapiens est, audit consilia. Et. Fili sine consilio nihil facias, & post factum non penitebis. Hoc remedium tradit Abbas Moyses apud Cassianum his verbis. Vera, inquit, discretio non nisi vera humilitate acquiritur. Cuius humilitatis haec erit prima probatio, si vniuersa non solum quae agenda sunt, sed etiam quae cogitantur seniorum referantur examini. Quae institutio non solum per veram discretionis viam iuuenem recto tramite docebit incedere, verum etiam cunctis fraudibus & insidiis inimici seruabit illesum. Nullatenus enim*

decipi poterit quisque, si non suo iudicio, sed maiorum viuat exemplo. Et S. BASILIUS in oratione de felicitate. Profectò, inquit, diuina quaedam res est consilium, est namque animi coniunctio, caritatis fructus, mentis demissa demonstratio. Superbia enim magna habetur, existimare nullius se egere auxilio, ac sibi ipsi penitus acquiescere, quasi vel solus sapiat, vel quam optima in medium consulere valeat. Quare nequaquam contemnemur ijs non submittere, qui nobis ea quae decora sunt consulunt, nec vnquam turpe esse ducamus, considerare, alios quoad vitam instituendam nobis longè esse prudentiores. Magnam profectò assert hominibus vtilitatem consilium, eo, quod nemo sibi sufficiat ad electionem rerum vtilium honestarumue, sed pluribus sane socijs ijsque solertibus opus habet.

V. REMED. Considera exempla eorum qui neglecto aliorum consilio per indiscretionem miserè perierunt. Ea commemorat accuratè idè CASSIANUS collatione secunda. Primum est Heronis, qui 50. annos in eremo solus commoratus, tandem à Satana transfigurante se in angelum

Naz. in orat. de moderat. dispu.

Greg. 18. mor. c. 13. Cass. coll. 2. c. 2.

Bern. ser. 19. in Cant. Rom. 12. 1.

Pro. 3. 5. & 12. 15. Eccl. 12. 24. Cass. coll. 2. c. 10.

Bas. orat. 31.

Cass. cap. 5.

Lucis deceptus, se in puteum profundissimum præcipitem egit. ex eoque magno labore extractus, ne sic quidem à senioribus sibi persuaderi passus est peruersum angelum huius consilii auctorem fuisse. Alterum est monachorum duorum, qui nullo assumpto cibo vastissimam solitudinè penetrare voluerunt, cogitantes se à Deo non deserendos, cumque Matrices, homines ceteroquin feri, obuii facti illis panes obtulissent, vnus tantum accepit, alter noluit & fame periit, existimabat enim non posse dinino instinctu fieri, vt homines tam barbari panem offerrent. Tertium est cuiusdam, qui angeli prauo consilio in fraudem inductus proprium filiolum, quem secum in cella alebat, & erudiebat, exemplo Abraham, Deo immolare voluit, sed puer, vt aduertit patrem exacuerit cultrum, aufugit. Quartum est monachi Mesopotameni, cui similis spiritus persuaserat, vt circumcisionem Iudaicam reciperet; spectandum enim illi præbuerat populum Iudæorum cum Patriarchis candidum & fulgentem, Christianum cum Apostolis & Martyribus tetrum & macilentum. Alibi item narrat CASIANVS, cum Abbas Ioannes Lyci habitans post biduanum ieiunium refectionem sumeret, Zabulum in tethiopsis specie ad genua eius aduolutum dixisse. Induige mihi, quia ego tibi laborem tam diuturni ieiunii indixi. Vnde ille cognouit se ad tantam seueritatem à malo spiritu inductum.

VI. REMED. Considera exempla antiquorum Patrum, qui discretionis laude excelluerunt. Hoc remedium tradit. B. GREGORIUS libro 28. moralium in illa verba Iob. *Vel quis tendit super eam lineam?* *super hanc terram, inquit, linea tenditur, quando electa cuique animæ ad sumendam viuendi regulam Patrum præcedentium exempla monstrantur: vt ex illorum vita consideret, quid in suis actibus seruet, quatenus respecto iusti limitis tramite, nec infra minimam negligens deficiat, nec vltra maxima superbiens tendat, nec minus conetur explere, quam sufficit: nec plus arripit, quam accepit, ne aut ad mensuram, quam debet, non perueniat, aut eandem mensuram deserens extra limitem cadat. Angusta quippe porta est, qua ducit ad vitam: & ille hanc ingreditur, qui in cunctis quæ agit discretionis subtilitate propter hanc sollicitè coarctatur. Nam qui per voluntatem propriam secura mente se dilatat, angustæ sibi portæ aditum damnat. Ac mox duo discretionis exempla subiicit: alterum B. Petri Apostoli, alterum B. Pauli. Petri quidem, pro eo qui ex indiscretionem sua magis consilia, quam seniorum, eligeret, & sibi potius quam aliis crederet. Hunc, inquit, Petrus intra mensuræ lineam reuocat, qui postquam libertate vocis auctoritatem Principum presbit, (dicens, oportet Deo magis obedire quam hominibus) per humilitatem cordis de non circumcidendis gentibus Pauli consilium audiuit. Sic enim semetipsum contra aduersarios ex auctoritate curabat erigere, vt tamen sibi metipsum non crederet in his quæ non rectè sentires, & humilitate mansuetudinè obedientiam*

Cap. 6.

7 Cap.

Cap. 8.

Coll. c. 21.

Greg. c. 11.
Iob. 38. 6.

Matth. 7. 14.

Act. 5. 29.

Act. 15. 10.

recto consilio etiam minoribus fratribus exhiberet. Pauli pro eo, qui per indiscretionem vnum eundemque tenorem in agendo teneret, cum tamen per momenta temporum sepe mutentur, inquit Gregorius, merita actionum. *Quam discretionis lineam, inquit idem, bene ante oculos Paulus tetendit: qui & gentiles ad libertatem fidei venientes circumcidi prohibuit, & tamen Lystris, atque Iconium transiens ipse Timotheum qui gentili patre editus fuerat circumcidit. Fecit quod fieri fidei amore prohibuit, sed ad fidei retorsit ministerium, quod quasi non fideliter fecit. plarunque enim virtus, cum indiscretè tenetur, amittitur, &c.*

Act. 16. 3.

VIII. REMEDIUM. Considera geminas esse virtutum actiones, externas, & internas. Externæ sunt, ieiunia, vigiliæ, cilicia, flagellationes, humicubationes, meditationes, orationes, lectiones, &c. in quibus propriè indiscretio, vel excessus & defectus committitur. Aliæ sunt internæ in animo, vt humilitas, caritas, patientia, mortificatio passionum, mutatio morum, in quibus propriè non committitur excessus. Nemo enim in interna humilitate, caritate, patientia, &c. facile excedit. Hoc autem interest inter vtrasque, quod in internis consistat perfectio Christianæ religionis, & vitæ religiosæ, non item in externis, quæ sunt tantum instrumenta ad perfectionem obtinendam: illæ finis, hæ mediocrum rationem vendicant, illæ difficilius & non nisi longo vsu & exercitatione, hæ facilius acquiruntur. De quo discrimine eleganter sane differit auctor epistolæ ad Demetriadem sumpto exemplo à lectione rerum sacrarum, in qua minus periculum excessus videtur. *Sic, inquit, ipsa lectio, cui finem consilium, non lassitudo imponat. Nam vt immoderata ieiunia, & ardor abstinentiæ, & enormes inordinate quæ vigiliæ intemperantiæ coarguuntur; idq; nimietate pariunt, vt hæ ipsa postea quidem nec mediocriter fieri possint, ita studium lectionis intemperans in reprehensionem cadit, quodque laudabile est in genere suo, sit de nimietate sui culpabile. Generaliter quidem strictimque, sed breuiter dicendum est. In bonis quoque rebus, quicquid modum excesserit, vitium est. Magna est, magna, inquam, & quæ grandi studio constat perfecta vitæ ratio; consummata quæ sapientiæ est scire, quid quo insequaris modo, & ad omnem actum præferendo consilium, nihil facere, quod fecisse paniteat. Eodem tendit illud Hieronymi ad Demetriadem de virginitate seruanda. Ieiuniū non perfecta virtus, sed ceterarum virtutum fundamentū est: gradus præbet ad summa scandentibus. Et BASILII de vera virginitate. Si ipsam per se ciborum abstinentiā spectemus (secundū Apostolum Paulum, dicentē. Escanos non commendari Deo) neque si non comedamus deficimus, neq; si comedamus abundamus: Neque enim, qui non comedunt ob id duntaxat plus aliquid comedentibus de virtute habent: neque qui comedunt, ex eo minus aliquid comedentibus habere putandi sunt, si modo illorum virtus interior æqualis sit. Oportet igitur ad animæ virtutem intentione directâ cuncta exercitia corporis aggredi, quæ cum per se bona non sint, eius tamen boni, cuius gratia arripiuntur ornata ministerio bona & honesta sunt.*

In append. t. 2.
August.

Hier. ep. 2.

1. Cor. 8. 8.

Cass. coll. 1. c. 7.

His consentit apud Cassianum Abbas Moyses. *Ieiunia, inquit, vigilia, meditatio scripturarum, nuditas ac priuatio omnium facultatum non perfectio, sed perfectionis instrumenta sunt, quia in ipsis non consistit disciplina illius finis, sed per illa peruenitur ad finem.* Finem autem dicit esse, conseruare cor ab omnibus noxiis passionibus illatum, & ad perfectionem caritatis conscendere. Ex hac doctrina discis seueriora ieiunia, aliasque grauiores poenitentias non esse probandas, quando communia pietatis exercitia impediunt. 2. mortificationem interiorum affectuum anteponendam in genere suo castigationibus corporis. 3. virtutes internas plus sectandas & exercendas, quam externas.

Cass. cap. 24. 25. 26.

VIII. REMED. Considera exempla eorum, qui virtutes in quibus consistit perfectio, suo tempore anteposuerunt virtutibus, quæ sunt instrumenta perfectionis; vt caritatem ieiuniis. IO. CASSIANVS monasticarum institutionum libro quinto imprimis tradit in prouincia Ægypti in aduentu fratrum peregrinorum indifferenter quotidiana solui ieiunia, eo quod ieiunium voluntarium muneris sit oblatio, opus autem caritatis implere præcepti exigat necessitas; moxque duorum seniorum exempla subiungit. Vnius quidem, qui sexies diuersis aduenientibus mensam posuerit, & cum iis comederit. Alterius verò, qui nunquam sine peregrino, etiamsi in triduum ieiunium differendum esset, cibum sumpserit. THEODORETVS quoque in historia religiosa narrat Martianum monachum è regia stirpe oriundum panis libra in quartum vsque diem contentum, in aduentu tamen Auiti monachi ieiunium laxasse: cumque Auitus affirmaret se à more suo in vesperâ ieiunandi non discessurum, ingenuisse, & dixisse se caritatem præferre ieiunio. Et B. AVGVSTINVS in libro de moribus Ecclesiæ, cum fuisse egisset de seuerioribus ieiuniis quorundam viri usque sexus religiosorum cœtuum, quos Mediolani, Romæque vidisset, tandem subiicit. *Caritas præcipue custoditur, caritati victus, caritati sermo, caritati habitus, caritati vultus apratur: coitur in vnam, conspiraturque caritatem. Hanc vitulare tanquam Deum nefas ducitur. huic si quis resistit, eiicitur atque vitatur: hanc si quis offendit, vno die durare non sinitur. Sciunt hanc ita commendatam esse à Christo et Apostolis, vt si hæc vna absit, inania: si hæc adsit, plena sint omnia.* Concludam hoc antidotum exemplo B. Ioannis Euangelistæ, ex quo intelliges discretionis virtutem etiam à religiosis hominibus exposcere vt aliquando al-

Theodor. c. 3.

Aug. c. 33.

Cass. coll. 24. c. 21.

quid de consueta vitæ seueritate remittant. Fertur, inquit CASSIANVS B. Euangelista Ioannes cum perdecem manibus molliter demulceret, quendam ad se habitum venatorio vententem dixisse. *Tunc es ille Ioannes cuius fama celeberrima me quoque summo desiderio tua agnitionis illexit? cur ergo obbeccamentis tam vilibus occuparis?* Cui B. Ioannes. *Quid est, quod manu tua gestas?* Ait ille. *Arcus Et cur, inquit, non cum vbi que censum circumfers? Cui ille respondit. Ne. iugi curuamine rigoris fortitudo la-*

do laxata mollescat atque depereat. Nec nostri animi tam parua brevisque laxatio te offendat ò iuuenis, inquit B. Toannes, nam nisi rigor intentionis remissione aliqua relaxetur, virtuti Spiritus cum necessitas poscit, obsecundare non poterit.

VIDE. V. Conscientia scrupulosa. Desperatio. Illusiones spirituales. Immortificatio passionum. Inobediencia. Iudicium proprium. Iudicium remunerarium. Presumptio. Voluntas propria.

INGRATITVDO IN DEVM, ET
alios benefactores.

Remedia contra ingratitude.

I REMED. Considera oracula diuini verbi, in quo primo ingrati arguuntur, dignique poena pronunciantur. nam apud Isaiam propheta de Iudaeis ob ingratitude Deum queritur his verbis. *Filios enutriui, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me.* Apud Lucam vero Saluator similiter queritur de nouem leprosis à se mundatis, dicens. *Decem mundati sunt, & nouem ubi sunt? non est inuentus, qui rediret, & daret gloriam Deo, nisi hic alienigena.*

Isa. 1. 2.
Luc. 17. 17.
2. Tim. 3. 2.
Sap. 16. 29.
Prou. 17. 13.
1. The. 5. 18.
Col. 3. 15. 16.

B. Paulus in altera ad Timotheum epistola ingratos inferit catalogo improborum. *Erunt, inquit, nouissimis temporibus homines seipsos amantes, cupidi, superbi, blasphemae, parentibus non obediens, ingrati scelesti, &c.* Et sapiens. *Ingrati spes tanquam hybernalis glacies tabescet, & disperiet, tanquam aqua superuacua.* Et. *Qui reddit mala pro bonis, non recedet malum de domo eius.* 2. gratiarum actionem nobis commendat. Vnde Apostolus. *In omnibus gratias agite.* Et. *Grati estote.* Et. *Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi, gratias agentes Deo & Patri per ipsum.* Et. *Gratias semper agentes pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo & Patri.* Ita fecit psalter regius dicens. *Benedic anima mea Domino, & noli obliuisci omnes retributiones eius.*

Eph. 5. 20.
Psal. 102. 2.

II. REMED. Considera SS. Patrum dicta de ingratitude & gratitudine. S. BERNARDVS in Cantica. *Ingratitudo inimica est animae, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio. ingratitude ventus vrens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiae, fluentia gratiae.* Et de Euangelio sepem panum. *Ingratitudinem profus odit anima mea. Peremptoria siquidem res est ingratitude, hostis gratiae, inimica salutis. Dico ego vobis, quoniam pro me si peccet nihil ita displicet Deo, praesertim in filiis gratiae, in hominibus conversionis, quem admodum ingratitude, Vias enim obstruit gratiae.* S. AVGVSTINVS in soliloquiis. *Recolam ad mentem meam omnia bona Domine, quae fecisti mihi à iuuentute mea in omni vita mea. Scio namque quod ingratitude multum tibi displiceat, quae est radix totius mali spiritualis, & ventus quidam desiccans & vrens omne bonum,*

Bern. serm. 52.
Id. serm. 2.
Aug. c. 18.

D d obtru-